

Spolupráce vysokých vojenských škol ve vědecké oblasti

Současný vývoj vysokoškolského vzdělávání je poznamenán hledáním nových modelů a koncepcí vysokoškolského vzdělávání s cílem zvýšení jejich kvality ve složitých ekonomických podmínkách. To zvláště platí pro vojenské vysoké školy, kde dochází ke transformaci a ke snižování výdajů na vojenské účely. V těchto podmínkách vyvstává důležitý úkol - vymezení postavení vědy a výzkumu na vysokých školách. Správné splnění tohoto úkolu povede jednoznačně ke zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání.

Formy a metody propojení vědy a výzkumu se vzděláváním jsou různé na rozličných úrovních, avšak vzhledem k příbuznosti problematiky vojenských vysokých škol se dají některé otázky sjednotit a postupovat společně s nižšími vstupy, avšak s vyššími výstupy.

Vznikem Vojenské akademie SNP v Liptovském Mikuláši došlo ke sloučení dosud existujících fakult, a to:

- Fakulty technické kybernetiky a prostředků PLRT,
- Fakulty radiolokační techniky,
- Fakulty PVO pozemního vojska.

Byla vytvořena Fakulta PVO, která má za úkol vyškolit specialisty jednotlivých zbraňových systémů protivzdušné obrany.

Budeme-li vycházet ze skutečného stavu, který je v útvorech armád jak České, tak Slovenské republiky, vidíme, že jsou vyzbrojeny ruskou technikou.

I když jsou tendence obou států zapojit se do struktur západní aliance, jejich ekonomická situace nedovolí v nejbližší době vykonat přezbrojení armád novou technikou. To znamená, že za současných podmínek musíme připravit kvalifikované odborníky na ještě vyšší úrovni než dosud, především z těchto důvodů:

- ◆ dobíhá doba životnosti dosud nakoupené vojenské techniky,
- ◆ nedostatek náhradních dílů,
- ◆ nekompatibilita východní a západní vojenské techniky,
- ◆ ekonomické faktory,
- ◆ obranná doktrína, kde do popředí vystupuje úkol letectva a protivzdušné obrany v současné a předpokládané strategii vedení boje a další důvody.

Z těchto pohledů je cíl vzdělávání dán současně používanou technikou a zbraňovými systémy. Jak tedy napojit vědu na vzdělávání tak, aby nedošlo k rozporu mezi nimi, aby věda nezůstala jenom v aplikacích a aplikovaném výzkumu, ale byl na vojenských vysokých školách zachován i základní výzkum? Je také zřejmé, že věda musí pomoci najít východiska pro udržení životnosti techniky a zbraňových systémů, popřípadě k jejímu prodloužení

u jednotlivé techniky daných zbraňových systémů. Také, když není dostatek náhradních dílů, musíme hledat cestu jejich náhrady novými, modernějšími prvky, při zachování funkčnosti systému jako celku a efektivnosti jeho využití. S tím souvisí i otázky kontrol, údržby, oprav a dalších opatření pro udržení spolehlivosti zbraňových systémů.

Vzhledem naznačeným podmínkám je jednou z možných cest řešení úzká spolupráce mezi vojenskými vysokými školami států visegrádské čtyřky, obzvláště mezi vojenskými akademii v Brně a v Liptovském Mikuláši. Je zřejmé, že není nutno zdůrazňovat výhodnost této spolupráce.

Fakulta PVO v současné době pracuje na celé řadě vnitřních a rezortních vědeckých úkolů. Tyto jsou v různém stadiu rozpracování. Nabízíme spolupráci v řešení následujících problémů:

① *Optimalizace palebných postavení bojových sestav a uskupení vojska PVO.* Část tohoto úkolu je vyřešena, zůstává dorešit programové vybavení pro dokonalejší využití palebných možností při optimalizaci a následné experimentální ověření dosažených výsledků v praxi.

② *Možnosti poskytování informace o vzdušné situaci.* Primární zpracování radiolokační informace má analogový výstup. Předpokládá se převod na digitální tvar, a tento bude přenášen jednotlivých stupňům. Jde o jeho přenos, odolnost přenosu, vhodné zobrazení a také možnost ovládání palebných prostředků.

③ *Prognóza vývoje technických prostředků PVO.* Problém představuje důslednou analýzu současného stavu a na jejím základě a daných taktických a technických požadavcích lze stanovit:

- prognózy životnosti techniky a možných metod jejího prodloužení;
- metody kontrol, diagnostiky, oprav, údržby a obnovy;
- návrh na doplňování a obnovu technických prostředků, resp. náhradu obvodů, uzlů, bloků, popřípadě podsystémů;
- předpoklad vývoje a možného přezbrojení.

④ *Vedení praktických zaměstnání.* Předpokládá se vytvoření programů pro PC a vstupně-výstupních zařízení pro jednotlivé podsystémy, tak aby mohl být vykonáván nácvik jednotlivých činností bez použití bojové techniky (konečný cíl), resp. jenom jejich jednotlivých částí (díleč cíl).

⑤ *Družicová navigace.* Na základě analýzy současného stavu řešit možnosti využití stávající, resp. modernizované výzbroje na:

- vyřešení technických problémů pro připojení a využití;
- stanovení podmínek ekonomických a systémových pro možné použití.

⑥ *Zjišťování nízkoletěcích cílů pomocí fyzikálních demaskujících příznaků.*

⑦ *Vývoj neletálních zbraní.*

Uvedené úkoly samozřejmě nevyčerpávají všechny možnosti spolupráce. Je možno spolupracovat i v dalších oblastech pedagogiky a vědních oborech technického zaměření a využití vojenské techniky. Konkrétní formy spolupráce předpokládají uzavření smluv se zachováním autorských práv a příslušného podílu na dosažených výsledcích.

Zájemci o případnou spolupráci se mohou kontaktovat na autora anebo na: *Děkanát Fakulty PVO, VA SNP Liptovský Mikuláš, PSC 031 01 (písemně), telefon: 0849/25241- 2, klapky 2874, 2011, 2428.*

* * *

Článek řeší otázky spolupráce vojenských vysokých škol ve vědecké i pedagogické oblasti. Na základě skutečného stavu vztahu vědy a vzdělávání dává náměty možné spolupráce v oblastech vědy, inovace a exploatace vojenské techniky, přípravy kádru a vývoje zbraňových systémů.

Na závěr je třeba podotknout, že je nutno, a to v co nejkratší době, dořešit vztahy mezi armádami České a Slovenské republiky na úrovni ministrů obrany. Pak bude možno realizovat předběžné smlouvy mezi VA Brno a VA SNP Liptovský Mikuláš, popřípadě i mezi jednotlivými fakultami.

Severoatlantická aliance není jen obranným paktem, ale také určitým systémem stability. Jeho rozšíření je na jedné straně nutné ve vztahu k těm bezprostředně sousedním zemím, ve kterých by se pocity nejistoty mohly stát prvkem evropské nestability, na straně druhé musí mít jasné ohraničení, aby se právě tento prvek nerozměňoval.

Z rozhovoru časopisu AR 2005 s ministrem obrany ČR RNDr. Vilémem Holáněm - červen 1995.